

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.108/2024/5.

A Debreceni Ítéltábla Debrecenben, a 2024. március 28. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az életveszélyt okozó testi sértés büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben az Egri Törvényszék 2023. november 17. napján kihirdetett 15.B.10/2022/73. számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú bíróság végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az Egri Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatával Terhelt1 vádlottat (életveszélyt okozó) testi sértés büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] miatt 2 év, végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett, börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A lefoglalt vas zártszelvényt elkobozta és kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést, kizárólag a büntetés súlyosítása, a szabadságvesztés tartamának felemelése, a felfüggesztés mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében. Indokai szerint az elsőfokú bíróság nem volt tekintettel a bűncselekmény tárgyi súlyára és a szükségesnél nagyobb nyomatékot tulajdonított az enyhítő tényezőknek, mely folytán a büntetési tétel középértékétől jelentősen eltért az alsó határ felé és a büntetés végrehajtását a törvényi előfeltételek ellenére függesztette fel (Heves Vármegyei Főügyészség B.259/2021/48.).

[3] A vádlott és a védő tudomásul vették az elsőfokú határozatot.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.26/2024/2. számú észrevételében az ügyészségi fellebbezést fenntartva – tanácsülésen történő elintézés mellett – az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a vádhatósági jogorvoslat szerint a büntetés súlyosítására, egyéb részekben helybenhagyására tett indítványt.

[5] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján az ügyészségi indítványnak megfelelően, a törvényi előfeltételek maradéktalan teljesülése folytán *tanácsülésen* bírálta el.

[6] A Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsülésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag az 583. § (3) bekezdés a), vagy c) pontján alapszik, és a nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyészség, a vádlott, a védő, vagy a fellebbező nem indítványozza. E feltételek adottak, utalva rá, hogy a később részletezettek szerint ténybeli revízióra nem kerülhetett sor.

[7] Az ügyészségi fellebbezés nem alapos.

[8] Tekintettel arra, hogy az ügyészség a fellebbezést kizárólag a joghátrányt támadva a Be.583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentette be, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül a Be. 590. § (3) bekezdése szerint.

[9] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni, vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontok - c) pont, (5a) bekezdés]. Értelemszerűen a mértékes fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezéseket.

[10] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta és nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a

határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, mert a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. Ilyen formájú fellebbezésnél az első fokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes. Korlátozott felülbírálat esetén a történeti tényállás kizárólag a kijavítás szabályai szerint érinthető (BH2022. 34.III.). Erre azonban nem volt jelen esetben szükség.

[11] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna, és az ítélet hatályon kívül helyezését, így az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[12] Az anyagi jogi kérdések felülbírálata kapcsán elsődlegesen le kell szögezni, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdése alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az elbíráláskori törvény kedvezőbb elbírálást nem eredményez. Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. Nem volt észlelhető olyan körülmény, mely a vádlott felmentéséhez, vagy az eljárás megszüntetéséhez vezethetett volna.

[13] A vádlott a testi épség megsértése kapcsán egyenes, az életveszélyes eredményre nézve pedig eshetőleges szándékkal cselekedett, amikor ittasan a vitát követően a vaspánttal megütötte a sértettet a fején és a karján. E körben utal rá a másodfokú bíróság, hogy az élet és a testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat iránymutatása szerint az elkövető aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára valóban a feltárt alanyi és tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. A vádlott önhibából eredő, és ezért a Btk. 18. §-a szerint a büntetőjogi felelősség alól nem mentesítő ittas állapota miatt ugyanakkor az alanyi oldal is elsődlegesen a tárgyi körülmények alapján ítélt meg (III. Büntető Elvi Döntés). A használt eszköz, a kifejtett erőbehatás, a célzott testtájk és az okozott súlyos, életveszélyes sérülés tükrében a megállapított súlyosabb bűncselekménynél a szándékosság nem vonható kétségbe. A cselekmény közel áll a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti emberölés büntettének kísérletéhez, az ölési szándék megállapítására azonban a másodfokú bíróság sem látott alapot.

[14] A korlátozott precedens jellegű eljárási rendszerben helyes a felsőbbbíróági döntésekre hivatkozás. A BH2020. 194. számú eseti döntés felhívása az elsőfokú ítéletben ([12] bekezdés) ugyanakkor nem helytálló, mert más tényálláson alapszik, azon ügyben pusztakezes bántalmazás okozott a lép megrepedésével járó sérülést. A BH2004. 264. számú döntés idézése viszont alapos, mert ezen ügyben is egy fémeszközzel történt a passzív alany fejének bántalmazása egy kocsmai vitát követően, ahol a Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati eljárásban korábbi álláspontját módosítva minősítette végül a vádlott cselekményét emberölés büntettének kísérlete helyett életveszélyt okozó testi sértés büntettének. Ez is jelzi egyébként, hogy minősítési határesetről van szó az adott ügyben.

[15] A törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket feltárta és a vádlottal szemben az enyhítő és súlyosító tényezőket nyomatékuknak megfelelően értékelve a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elvekkel összhangban álló, tettarányos büntetést szabott ki, mely kifejezi az elbírált büntett tárgyi súlyát és a vádlott társadalomra veszélyességét is.

[16] A büntetés súlyosítását a másodfokú bíróság nem találta indokoltnak. A vádlott beismerése, a kiskorú gyermek eltartásának kötelezettsége és főként az időmúlás (négy év eltelt az elkövetés óta) miatt a rendezett életvitelű, jelenleg is dolgozó, munkahellyel, jövedelemmel rendelkező vádlottal szemben az elsőfokú bíróság indokoltan tért el a büntetési tétel középértékétől és a törvényi alsó határban meghatározott 2 éves tartamú szabadságvesztés végrehajtását törvényesen függesztette el a maximális 5 éves időtartamra. A büntetés kétségkívül méltányos, de jelen esetben a másodfokú bíróság álláspontja szerint is elérhetők a büntetési célok feltételes elítélés által. A végrehajtandó büntetéssel a vádlott életvitelének rendezett volta, munkahelye, kialakított egzisztenciája, kiskorú gyermekének egyik eltartási forrása megszűnne, illetve hátrányosan változna, mely nem lehet a joghátrány célja. Ezen okok miatt – elfogadva a törvényszék érveit – a másodfokú bíróság is arányosnak tartotta a felfüggesztett büntetés alkalmazását annak ellenére, hogy az elbírált erőszakos büntett társadalomra veszélyessége a büntetési tétel által is megfogalmazottan magas.

[17] A büntetéskiszabásra vonatkozó [16] bekezdésben írt indokolásrészt viszont helyesbítést igényel. A bíróság utalt rá és a tényállásban sem rögzítette, hogy pontosan mi volt az oka a vádlott és a sértett között kialakult vitának, mely a bántalmazásba torkollott. Nyilvánvaló, hogy a vádlott nem látta már az általa működtetett kocsmában a sértettet, de a tényállás arra nem tartalmaz adatot, hogy a sértett olyan kihívó magatartást tanúsított volna, mely méltányolná a vádlott erőszakos fellépését. Ezért a ténybeli alap hiányában a sértetti közrehatás enyhítő tényezőt nem jelent, így az arra hivatkozást az ítéltábla mellőzte az elsőfokú ítéletnek a szankciót magyarázó indokolásából.

[18] A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése miatt az alkotmányos követelményeknek megfelelően vizsgálni kellett, hogy a vádlott méltó-e előzetes mentesítésre. A válasz nemleges, azt a bűncselekmény erőszakos jellege, az ittas elkövetés egyértelműen kizárják.

[19] Az ítélet egyéb, a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, az elkobzásra és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó, egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései is törvényesek.

[20] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[21] Ellentétes döntés hiányában a másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye [Be. 615. § (1), (2) bekezdés].

Debrecen, 2024. március 28.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke-előadó bíró, az aláírásban akadályozott Dr. Diószegi Attila bíró és Dr. Bakó József bíró helyett is: Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke

Záradék: Az Egri Törvényszék 15.B.10/2022/73. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.108/2024/5. számú végzése által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. március 28.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke